Ankenævnet for Forsikring

Den 3. november 2014 blev i sag nr. 85703:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har en gruppelivsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i PFA Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist fortsat udbetaling af invalideydelser og præmiefritagelse.

Selskabet har efter sagens indbringelse for nævnet den 29/1 2014 revurderet sagen og bevilliget klageren yderligere midlertidige ydelser i perioden fra den 1/9 2013 til den 1/3 2014. Klageren har herefter modtaget ydelser fra selskabet fra den 17/1 2013 til den 1/3 2014. Efter dette tidspunkt har selskabet vurderet det generelle erhvervsevnetab og fundet, at det ikke er nedsat i dækningsberettigende omfang.

Forsikringen giver ret til fulde ydelser og præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne grundet sygdom eller ulykke bliver nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne. Såfremt erhvervsevnenedsættelsen er på mellem 1/3 og 1/2 af den fulde erhvervsevne, er der ret til halv forsikringsydelse. Der gælder en karenstid på 3 måneder. Der er ret til midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse. Denne ret gælder kun i en periode på maksimalt 6 måneder.

Klageren, der er født i 1954, har op til en ulykke den 17/10 2012 arbejdet som entreprenør og murer i eget anpartsselskab. Den 17/10 2012 kom han til skade under sit arbej-

de, idet han var ved at skifte arbejdsredskab på en minigraver, hvor han skubbede til låsemekanismen med foden. Foden gled, og han faldt og landede på højre skulder.

Klageren har underskrevet anmeldelse om helbredsmæssige forhold den 28/1 2013. Af anmeldelsen fremgår, at han afventer operation af overrevet styresene i højre skulder. Han har endvidere oplyst, at han har modtaget sygedagpenge fra den 17/10 2012.

Af lægeattest ved nedsat erhvervsevne 1 af 25/1 2013 fremgår bl.a., at han kan arbejde 5 timer om ugen, men at han ikke kan udføre fysisk arbejde - f.eks. løft. Han har nu udelukkende opsynsfunktion i firmaet.

Klagerens advokat har i brev af 19/6 2013 til selskabet anmodet om midlertidig udbetaling ved tab af erhvervsevne, idet han bl.a. har anført:

> "PFA Pension skal være opmærksom på, at [klageren] er eneanpartshaver i selskabet … ApS, hvor han er ansat som selvstændig. Det er korrekt, at [klageren] fortsat får fuld løn, men dette belaster selskabet så hårdt, at det er tvivlsomt om selskabet kan forblive kørende i videre fremtid. Selskabet har et stort tab i og med, at [klageren] ikke kan levere ydelser i … ApS. Således er selskabets eneste indtægt for nuværende sygedagpengerefusion fra kommunens side.
>
> Jeg skal anmode PFA Forsikring om at revurdere stillingtagen til udbetaling af midlertidig tab af erhvervsevne. Samtidigt skal jeg anmode om fremsendelse af police m.v., som anført ovenfor."

I brev af 1/10 2013 bevilgede selskabet fulde invalideydelser fra karensperiodens udløb den 17/1 2013 og indtil den 1/9 2013, hvor selskabet ville vurdere, om han ville kunne arbejde mere end halv tid i et ikke-skulderbelastende erhverv. Om vurderingen har selskabet i øvrigt bl.a. anført:

> "**Hvordan har vi vurderet din erhvervsevne?**
> Vi har vurderet din erhvervsevne inden for dit nuværende og alle andre erhverv. Samtidig har vi taget højde for din indtægt før og efter, at din erhvervsevne blev nedsat.
>
> Vores vurdering bygger på din ansøgning, udskrifter fra din læge, lægeerklæring 1 og akter fra din kommune. Vi har lagt vægt på, at du har været sygemeldt fra den 17. oktober 2012 som følge af en svær læsion i højre skulders styresene. Du er opereret i marts 2013 og er herefter i genoptræning. Friklinikken i …vurderer i juni 2013, at du ikke vil kunne komme tilbage i dit tidligere erhverv som murer, da du ikke må foretage løftearbejde mv. Din læge vurderer i lægeattest 2 i september 2013, at du kan arbejde 5 timer om ugen indenfor dit erhverv som selvstændig murer. Lægen skriver dog også, at du godt kan arbejde uden skulderbelastende funktioner.

Af de fremsendte oplysninger om din indkomst før og efter skaden fremgår, at du i perioden 2010-2012, dvs. før skaden, havde en gennemsnitlig lønindkomst på 206.087 kr. om året og et negativt underskud ca. 471.000 kr. om året i gennemsnit. Ud fra de modtagne oplysninger er din lønindkomst i 2013 på 168.000 kr. om året, mens underskuddet ikke er oplyst, men må formodes at være negativt som tidligere. Det fremgår herunder, at du har måttet ansætte ekstra personale til at udføre de belastende murerfunktioner.

Vi har vurderet, at din indtjening under sygdomsforløbet sammenlignet med din tidligere faktiske gennemsnitlige indtjening i 3 år op til skaden ikke kan anses for nedsat i dækningsberettiget grad. Du har derfor ikke mulighed for at få udbetalt midlertidig fagrelateret invalidepension.

Vi vurderer imidlertid, at du både helbredsmæssigt og indtjeningsmæssigt har været nedsat til en tredjedel eller mindre i forhold til raske personer på din alder med lignende uddannelse og erhvervsmæssige baggrund. Du får derfor fuld invalidepension for generel erhvervsevnenedsættelse fra karensperiodens udløb den 17. januar 2013 og frem til den 1. september 2013.

Fra den 1. september 2013 vurderer vi på baggrund af de lægelige oplysninger, at du burde kunne påtage dig ikke-skulderbelastende arbejde i en lang række erhverv på over halv tid. Din generelle erhvervsevne kan derfor ikke anses for nedsat i dækningsberettiget grad efter den 1. september 2013… ."

I sin klage til nævnet af 29/1 2014 har advokaten krævet erstatning for tab af erhvervsevne og invalidepension og har til støtte herfor anført:

"Den 19. juni 2013 anmodedes PFA Pension om at revurdere afgørelsen af, idet det blev gjort gældende, at der burde udbetales midlertidigt tab af erhvervsevne. PFA Pension gøres endvidere opmærksom på, at [klageren] er eneanpartshaver i selskabet … ApS, hvor han er ansat som selvstændig. Det bekræftes, at [klageren] fortsat får fuld løn, men dette belaster selskabet så hårdt, at det er tvivlsomt, om selskabet kan forblive kørende i videre fremtid. Selskabet har et stort tab i og med, at [klageren] ikke kan levere ydelser i … ApS. Således var selskabets eneste indtægt på det tidspunkt sygedagpengerefusion fra kommunens side.

Der udarbejdes efterfølgende FP 420 attest samt ortopædkirurgisk speciallægeerklæring på skadelidte.

Den 12. december 2013 fastholder PFA Pension tidligere afgørelse og således, at skadelidte ikke ifalder erstatning for erhvervsevnetab med samme begrundelse som afslag af den 27. marts 2013, at erhvervsevnetabet iflg. PFA Pensions konklusion ikke er nedsat med halvdelen eller mere, herunder at de lægelige bilag i sagen endvidere ikke skulle understøtte en nedsat erhvervsevne med 50 % eller mere."

I brev af 13/3 2014 til nævnet har selskabet bl.a. anført:

"**Sagsfremstilling**
Ved anmeldelse om helbredsmæssige forhold af 28. januar 2013 ansøger forsikrede om udbetaling ved tab af erhvervsevne. Anmeldelsen er modtaget i PFA Pension den 29. januar 2013.

Ved afgørelse af 27. marts 2013 giver PFA Pension afslag på udbetaling ved tab af erhvervsevne. Dette begrundes med, at forsikrede ikke har et indtægtstab.

På baggrund af henvendelse fra forsikredes advokat den 19. juni 2013 foretages der en revurdering af sagen. I den forbindelse indhentes der kommunale sagsakter fra … Jobcenter. (Bilag …).

Ved afgørelse af 1. oktober 2013 tilkendes forsikrede udbetaling ved tab af erhvervsevne fra perioden fra 17. januar 2013 til 1. september 2013. Det vurderes, at forsikredes generelle erhvervsvene i perioden har været midlertidigt nedsat. (Bilag …).

Forsikredes advokat henvender sig den 11. oktober 2013 og anmoder PFA Pension om at genoptage udbetalingerne pr. 1. september 2013 og frem.

I forbindelse med revurdering af sagen indhentes der en speciallægeerklæring. (Bilag …).

Ved afgørelse af 12. december 2013 fastholder PFA Pension stoppet på udbetaling ved tab af erhvervsevne pr. 1. september 2013. (Bilag …).

PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen
De gældende betingelser for erhvervsevnevurdering
For at forsikrede er berettiget til udbetaling ved nedsat erhvervsevne, skal forsikredes erhvervsevne være nedsat til halvdelen respektive en tredjedel.

Fra den 1. september 2013 og frem til den 1. marts 2014 får forsikrede udbetaling ved midlertidig fagrelateret erhvervsevnenedsættelse. Fra den 1. marts 2014 skal forsikredes generelle erhvervsvene vurderes. Grunden hertil er, at fagrelateret udbetaling alene kan ske i en periode på op til 6 måneder jf. forsikringsbetingelserne.

Endvidere fremgår det af sagens akter, at …klinik, som har opereret forsikrede, i juni 2013 vurderer, at forsikrede ikke kan arbejde i nuværende job som murer, men anbefales omskoling/omlægning af arbejdsfunktioner. (Bilag). Forsikredes erhvervsevnen i eget erhverv er således afklaret.

For at forsikrede kan få udbetaling ved generel erhvervsevnenedsættelse, skal forsikredes helbredsmæssige erhvervsevne være nedsat til halvdelen respektive en tredjedel af den fulde erhvervsevne samt forsikredes indtægt efter erhvervsevnenedsættelsen skal være nedsat til halvdelen respektive en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Forsikredes helbredsmæssige forhold
Det fremgår af de kommunale akter i sagen (bilag …), at forsikrede siden skaden i oktober 2012 har arbejdet ca. 5 timer ugentligt i sin virksomhed. Forsikrede har ikke kunnet arbejde som entreprenør, men har arbejdet med at besvare telefoner. Forsikrede har ansat personale til at hjælpe med opgaverne i virksomheden, men grundet vejret er der ikke meget at lave.
Af lægeattest 1 (bilag …) udfyldt af forsikredes egen læge i forbindelse med anmeldelsen til PFA Pension i januar 2013, fremgår det, at forsikrede arbejder 1 time om dagen. Prognosen vurderes god og det forventes, at forsikrede genvinder erhvervsevnen svarende til 37 timer.

Efter kikkertundersøgelsen i marts 2013 arbejder forsikrede fortsat ca. 5 timer ugentligt med telefonpasning. Den eneste behandling forsikrede modtager er kommunal genoptræning. Det

forventes, at forsikrede skal genoptræne i op mod 2-3 måneder. Efter kikkertundersøgelsen må forsikrede bruge skulderen i det omfang han kan. (Bilag …).

Ved opfølgning i september 2013 fremgår det af lægeattest 2 (bilag …), udfyldt af egen læge, at tilstanden er uændret. Forsikrede arbejder fortsat 1 time dagligt. Det fremgår endvidere, at forsikrede kan arbejde uden skulderbelastning.

Af de kommunale akter fra september 2013 (bilag…) fremgår det, at der ikke er konstante smerter fra skulderen. Ved belastning er der nedsat bevægelighed samt smerter.

Det fremgår af speciallægeerklæring af 2. december 2013 (bilag …), at forsikrede stående har normale skulderkonturer. Umiddelbart er der ingen atrofi eller ømhed noget steds omkring skulderen. Ved bevægelse mærker man skurren i selve skulderen. Passivt kan skulderen bevæges i alle retninger. Aktivt er der besvær med at bevæge skulderen.

Af speciallægeerklæringens konklusion fremgår det, at forsikrede ikke aktuelt har de store smerter, men tydeligt har problemer ved fysisk aktivitet. Forsikrede kan ikke udføre andet end let håndværk, hvor han uden kraft skal bruge boremaskine m.v. Der er tale om en stor rotator cuff skade, som giver problemer i hverdagen ved fysisk aktivitet.

PFA Pension bemærker, at det af samtlige akter fremgår, at forsikrede alene har problemer og smerter, når skulderen belastes og ved fysisk aktivitet. Der er ingen smerter i hvile og passivt kan skulderen bevæges i alle retninger. Derudover bemærkes det af selskabet, at der intet sted i akterne er indikation af, at forsikrede ikke kan varetage ikke-skulder belastende arbejde - tværtimod vurderes det, at forsikrede kan arbejde uden skulderbelastning (bilag …). Forsikrede er endvidere i stand til at passe de administrative funktioner i sin virksomhed. Det vurderes derfor, at forsikrede i ikke-skulder belastende erhverv kan arbejde mindst halv tid.

Forsikrede oplyser, at Arbejdsskadestyrelsen har tilkendt erstatning for varigt men på 20 %. Arbejdsskadestyrelsens afgørelse er uden betydning for PFA Pensions vurdering, da Arbejdsskadestyrelsens vurdering bygger på andre betingelser end dem, som gælder mellem PFA Pension og forsikrede.

Konklusion
Det fremgår af sagens akter, at forsikrede ikke kan arbejde som murer. Forsikrede har smerter, når skulderen belastes og ved fysisk aktivitet. Forsikrede kan udføre administrativt arbejde i sin virksomhed samt arbejde i ikke-skulder belastende erhverv.

PFA Pension finder ikke, at det af oplysningerne er dokumenteret, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. PFA Pension vurderer, at forsikrede i et ikke-fysisk belastende erhverv burde kunne arbejde på mindst halv tid, hvorfor afslag på udbetaling ved nedsat erhvervsevne fra 1. marts 2014 fastholdes."

I erklæring af 12/9 2013 har klagerens egen læge på spørgsmålet: “Forventer De, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen I forhold til andet arbejde” svaret: Ja, “pt kan godt arbejde uden skulder belastning”

Selskabet har foranlediget, at klageren er blevet undersøgt af speciallæge i ortopædkirurgi, og denne har i erklæring af 2/12 2013 bl.a. anført:

"**OBJEKTIVT:**
Aldersvarende udseende. Psykisk virker han stabil. ET noget over middel.
Stående er der normale skulderkonturer. Umiddelbart ingen atrofi og ingen ømhed noget steds omkring skulderen. Når han bevæger denne mærker man skurren i selve skulderen. Passivt kan man bevæge skulderen i alle retninger = den raske venstre. Aktivt kan han fremadføre 45°, hvorefter han har meget besvær, men efter lang tid kan han langsomt føre den op til 180° - det samme gælder abduktion, men der er helt tydeligt en bevægebue omkring 45 - 120°, hvor han har meget svært ved at bevæge den. Han kan udadrotere på adduceret arm til ca. 45° - indadføre til abdomen - komme til S-1 i indadrotation og kan med noget besvær komme til nakken. I stærk-mand-stilling kan han både udad- og indadrotere 90°. Der bemærkes let nedsat håndtrykskraft på højre side i forhold til venstre, men ved udmåling af atrofi finder jeg +1 cm sv.t. overarmen på kraftigste sted og det samme sv.t. underarmen på højre side i forhold venstre.

Er dominant højrehåndet.
Normale sensibilitetsforhold overalt og normal albue-, hånd- og fingerbevægelighed.

RESUME OG VURDERING:
Det drejer sig om en tidligere rask mand, der falder og får en højresidig skulderskade, som involverer en overrevet rotator cuff, som verificeres ved artroskopi. Denne kan eventuelt behandles operativt med en protese i tilfælde af smerter. Aktuelt har han ikke de store smerter, men tydeligt problemer med fysisk aktivitet - han kan ikke rigtig foretage sig noget fysisk som foregår over 45° abduktion eller fremadfleksion. Han har svært ved at komme over vandret og kan intet fysisk foretage sig der. Han kan således ikke rigtig længere arbejde som murer, hvor han er selvstændig og han kan ikke udføre andet end helt let håndværk, hvor han uden kraft skal bruge boremaskine m.v. Han kan ikke bruge hammer eller skruetrækker.

Objektivt findes tydelige tegn på rotator cuff læsion, så de objektive fund er i overensstemmelse med patientens symptomer. Han har en rotator cuff skade, som giver ham store problemer i hverdagen ved fysisk aktivitet. Han har ingen smerter, men er truet på sit erhverv og selvfølgelig også påvirket i sin almindelige hverdag, idet han ikke kan foretage noget fysisk som involverer højre arm.

Diagnoser: rotator cuff læsion dexter."

Ulykken er anmeldt og anerkendt som en arbejdsskade i Arbejdsskadestyrelsen. Styrelsen har i udtalelse af 23/9 2013 vurderet, at klagerens mén som følge af arbejdsskaden er 20 %.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Grundlag for udbetaling**
Generel erhvervsevnenedsættelse
§ 8. Begrebet generel erhvervsevne er grundlaget for vurderingen af, om forsikrede er berettiget til forsikringsydelser ved nedsættelse af erhvervsevnen.

Stk. 2. Ved generel erhvervsevne forstås evnen til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget ikke blot i forsikredes nuværende eller tidligere erhverv, men i alle erhverv.

Stk. 3. Retten til forsikringsydelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne alene af helbredsmæssige årsager som følge af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til højst henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne. Forsikredes Indtægt efter erhvervsevnenedsættelsen må derudover ikke overstige en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Stk. 4**.** PFA Pension vurderer, hvor meget den generelle erhvervsevne er nedsat. Vurderingen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Vurderingen er uafhængig af tilkendelse af offentlig førtidspension og andre offentlige ydelser. Ved bedømmelsen af nedsættelsen af erhvervsevnen er det uden betydning, om forsikrede på grund af situationen på arbejdsmarkedet ikke er, eller efter revalidering ikke vil være, I stand til at få arbejde.
…
Stk. 6. Retten til fuld forsikringsydelse Indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller derunder af den generelle erhvervsevne, og forsikredes indtægt er tilstrækkelig lav, jf. stk. 3.

Stk. 7. Er den generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke nedsat til mellem en tredjedel og halvdelen af den fulde generelle erhvervsevne, og er den forsikredes indtægt tilstrækkelig lav, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres mod fortsat præmiebetaling.

Stk. 8. Forsikrede har ikke ret til udbetaling af forsikringsydelse under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder.

Midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse
§ 9. Denne gruppeforsikring omfatter midlertidig dækning ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse. Dækningen gælder dog ikke for studerende.

Stk. 2. Ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse forstås forsikredes erhvervsevne Inden for forsikredes fagområder, såvel nuværende som tidligere. Det er således ikke forsikredes nuværende konkrete arbejdsfunktion, men hele det eller de fagområder, som forsikrede har eller har haft beskæftigelse eller uddannelse Inden for, som PFA Pension vurderer erhvervsevnenedsættelsen ud fra.

Stk. 3. Retten til fuld forsikringsydelse indtræder, når forsikredes fagrelaterede erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde fagrelaterede erhvervsevne. Forsikredes indtægt efter erhvervsevnenedsættelsen skal tilsvarende være nedsat til mindst en tredjedel af indtægten før erhvervsevnenedsættelsen.

Stk. 4 Nedsættes den fagrelaterede erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde til mellem en tredjedel og halvdelen af den fulde fagrelaterede erhvervsevne, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelse. Forsikredes indtægt efter erhvervsevnened-

sættelsen skal tilsvarende være nedsat til mindst halvdelen af indtægten før erhvervsevnenedsættelsen.

Stk. 5. Udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse finder sted fra den dag, den fagrelaterede erhvervsevnenedsættelse har varet uafbrudt i tre måneder, og forsikredes Indtægt er nedsat med henholdsvis totredjedele eller halvdelen. Hvis betingelserne for midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse er opfyldt, udbetales der udelukkende denne forsikringsydelse.

Stk. 6. Der kan maksimalt ske udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse i en periode på op til seks måneder. Herefter kan der alene ske udbetaling, hvis forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat, jf. § 8.

Stk. 7. Efter ophør af udbetalingsperioden efter stk. 6, 1. pkt., kan der ske fornyet udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse, dog ikke for det samme sygdomsforløb eller et sygdomsforløb, som direkte eller indirekte har sammenhæng med det sygdomsforløb, der tidligere er sket udbetaling på baggrund af."

Nævnet udtaler:

Af den ortopædkirurgiske speciallægeerklæring af 2/12 2013 fremgår bl.a., at klageren er diagnosticeret med en rotator cuff læsion i højre skulder, og at han ikke længere kan arbejde som murer. Det anføres, at han ikke rigtig kan foretage sig noget fysisk, som foregår over 45 grader abduktion eller fremadfleksion. Det er derfor lægens vurdering, at han kun kan arbejde med helt let håndværk. Egen læge har i lægeattest fra 12/9 2013 anført, at han godt kan arbejde uden skulderbelastning.

På det foreliggende grundlag finder nævnet efter en samlet vurdering, at klageren ikke har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller derover efter den 1/3 2014. Nævnet bemærker i denne forbindelse, at vurderingen af den generelle erhvervsevne sker ud fra en generel målestok, idet klagerens erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange han skal påtage sig. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser efter denne dato.

9. 85703

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels